

Overordnede økonomiske mål 2019 – 2021

1. Bakgrunn

a. Økonomiske utsikter for bransjen

Situasjonen i bransjen endrer seg kontinuerlig, og med de store endringene fra papir til nett de siste årene, samt flytting av annonseinntekter vekk fra de redaksjonelle mediene, har bransjen nedbemannet og Norsk Journalistlag har som en følge av dette, mistet et anselig antall medlemmer.

I 2017 økte avisopplagene igjen, for første gang på 19 år, riktignok i digitale abonnenter, og oppgangen i brukerbetaling veier ikke opp for fallet i annonseinntekter. Alt tyder derfor på at bransjen fortsatt står foran krevende år. Men det er lyspunkter, og avisene samlet hadde i 2017 det beste driftsresultatet siden 2011.

b. Medlemsutvikling og kontingentinntekter

Medlemstallet har fortsatt å falle den siste toårsperioden, men mindre enn den forrige, og i 2018 er nedgangen betydelig mindre enn de to foregående årene. Mens det totale medlemstapet i årene 2015-2016 var 643, mistet vi 346 medlemmer i årene 2017-2018, og av disse igjen var det bare 40 som forsvant i 2018.

Fram til 2015 gikk inntektene opp til tross for medlemsnedgang siden 2009. Årsaken er at medlemmenes inntekt økte og prosentberegningen av kontingent gav økning også i NJs inntekter. I 2016 og -17 har inntektene fortsatt å synke. I skrivende stund ser det ut til at kontingentinntekten i 2018 får en ørliten oppgang, og vi forventer at oppgangen fortsetter i 2019.

c. Økonomiske tiltak i perioden

Det har gjennom hele den siste landsmøteperioden vært stram kostnadskontroll i organisasjonen. Dette er særlig knyttet til sekretariatet, der de faste kostnadene er størst. NJ har flyttet til rimeligere lokaler, noe som ble beregnet til ca 1,2 millioner kroner i året. Pensjonsordningen for de ansatte er endret fra en ytelsesordning til en hybridordning for nye ansatte, og dette vil gi besparelser på sikt, uten at det er mulig å beregne hvor store disse blir. Det investeres også nå i nye datasystemer (nettsider, medlemssystem og økonomisystem), som blant annet er begrunnet i et mål om mer effektiv administrasjon og bedre kommunikasjon med medlemmene. Flere møter avholdes nå på Skype, og flere kurs for tillitsvalgte og medlemmer holdes via nettbaserte systemer.

d. Konfliktfondet

Risikoprofilen på konfliktfondet er endret i perioden for å øke forventet avkastning.

NJ var i konflikt med NRK fra 15. til 23. mai 2018. Alle NJs medlemmer i NRK ble tatt ut i streiken. Den kostet NJ omkring 12 millioner kroner, som ble belastet konfliktfondet.

e. Vederlagsmidlene

NJ forvalter opphavsrettsmidler på vegne av både medlemmer og andre rettighetshavere på området.

«Vederlaget for kopiering forutsettes disponert til kollektive formål, eventuelt også til fordeling blant rettshaverne i form av stipend, sosial støtte o. l.».

Ot prp. nr. 54 (1978-79)

Ved inngangen til 2018 sto det 26 millioner i vederlagsfondet. Kontrollkomiteen har flere ganger påpekt at dette beløpet er for høyt, og at landsstyret burde gjennomføre tiltak for å bygge ned fondet. Vederlagsutvalget ble derfor nedsatt med følgende mandat:

Å komme tilbake med et forslag på hvordan vederlagsfondet kan reduseres, mer penger komme rettighetshaverne til gode og hva nivået på vederlagsfondet bør være.

Landsstyret satte på bakgrunn av dette i gang et to-årig prosjekt som skal gi bedre koordinering og innholdsplanlegging for journalistfaglige konferanser og journalistfaglige møter. Det er opprettet en stilling for dette arbeidet, som besettes i løpet av våren 2019. Det årlige beløpet for stipender for deltakelse på journalistfaglige konferanser er økt betraktelig. Det samme er budsjettet for journalistfaglige aktiviteter. Pressens Hus skal bli et kollektivt løft for journalistfaglig aktivitet, og en liten andel av felleskostnadene vil hentes fra vederlagsmidlene som NJ disponerer.

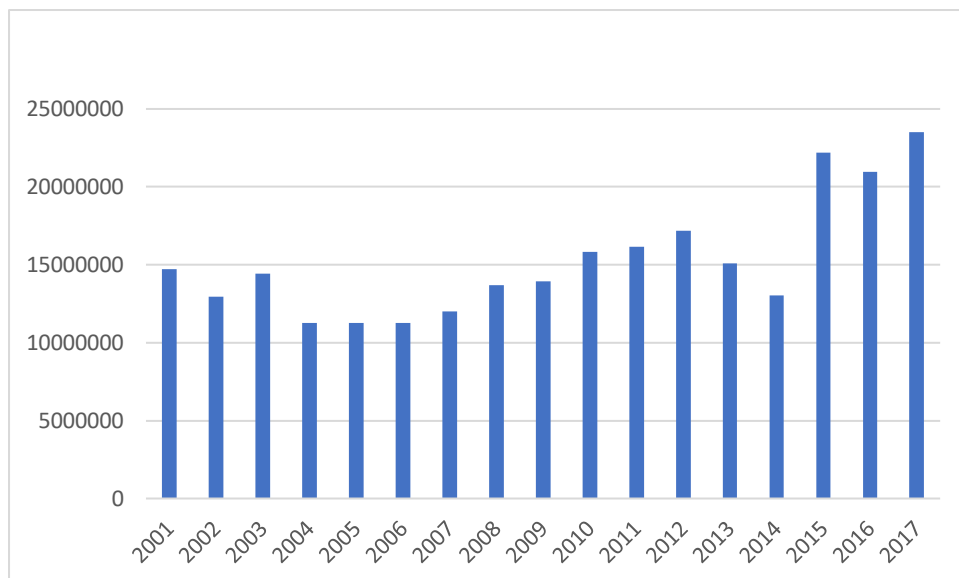
f. Journalisten

Økonomien i Journalisten er stabil, takket være fortsatt stram kostnadskontroll og en bedring i stillingsmarkedet. Journalisten gikk med overskudd både i 2017 og 2018. Utsetting av annonsesalg til Salgsfabrikken har fungert tilfredsstillende.

g. Utviklingen av NJs formålskapital

Formålskapitalen (tidligere egenkapitalen) har på 2000-tallet har i prinsippet steget jevnt og trutt ved overføringer av overskudd på driften (i hovedsak kontingentinntekter). I forbindelse med streikene på begynnelsen av 2000-tallet, ble det imidlertid ført penger tilbake til konfliktfondet, og i forbindelse med at Journalisten mistet annonseinntekter, er det overført ekstra midler flere ganger fra 2012.

Landsmøtet i 2015 vedtok å overføre 5 millioner kroner fra konfliktfondet for å styrke driften, samt gav landsstyret fullmakt til å disponere finansinntekter til drift. Som en følge av dette ble formålskapitalen styrket med midler fra konfliktfondet i 2015 og 2017.

Illustrasjonen viser utviklingen i NJs formålskapital fra 2001 og fram til 2017. 2018-tallene er i skrivende stund ikke klare.

h. Forvaltningen av NJs midler

Landsstyret har i perioden endret forvaltningsreglementet for NJs formålskapital og fond mht hvor mye av midlene som er plassert i aksjefond, pengemarkedsfond og obligasjonsfond. Det er også tatt inn et punkt om etisk forvaltning av midlene.

2. Overordnede økonomiske mål for perioden - driftsbudsjettet

Det er et mål at inntekter og utgifter går i balanse i landsmøteperiodene (2-årsperspektiv).

NJ har fortsatt rom for et høyt aktivitetsnivå, og ressursbruken skal bygge opp under NJs formål og de vedtak landsmøtet gjør, særlig knyttet til tiltaksplan og program.

Men NJ skal ha et bevisst forhold til ressursbruken og ha en nøktern innstilling til kostnader innenfor aktiviteter organisasjonen driver.

Landsstyret må være forberedt på nødvendige, kostnadskrevende og raske omstillinger dersom den økonomiske situasjonen tilsier det.

Regnskapsføring endres til aktivitetsbasert budsjett/regnskap med muligheter for avsetninger i formålskapitalen.

Hvilke områder er viktige nå?

- **Verve og beholde medlemmer**
 - NJ skal investere tid og penger i å sikre medlemsgrunnlaget. Det gjelder så vel sekretariatets arbeid som organisasjonens tilbud og aktiviteter.
- **Bedre arbeidsforholdene for de tillitsvalgte i klubber og lag**
 - Det skal settes av midler til tillitsvalgtopplæring og til bistand fra sekretariat og politisk ledelse
 - Sammenslåinger av lag skal ikke redusere de samlede ressursene til aktiviteter rundt om i landet.
- **Sikre gode tariffavtaler og frilanshonorarer for så mange medlemmer som mulig**
 - NJ skal ha høy beredskap i tariffarbeidet og kapasitet til å gjennomføre gode prosesser sentralt og lokalt, både der det allerede finnes et avtaleverk og på nye arbeidsplasser.
- **Gode dataverktøy/Digitalisering av organisasjonen**
 - Organisasjonen skal fortsette arbeidet med å digitalisere virksomheten både i sekretariatet og overfor medlemmene. Min Side, digitale møteplasser og funksjonalitet er avgjørende for en moderne organisasjon.
- **Et kompetent sekretariat**
 - Sekretariatet må ha høy kompetanse på flere fagfelt for å sikre bistand til medlemmer og tillitsvalgte, bidra til kontinuitet i, og utvikling av, organisasjonen.

3. Overordnede økonomiske mål for perioden – kollektive vederlagsmidler

For å sikre at vederlagsmidlene kommer rettighetshaverne til gode, er det et mål at vederlagsfondet over den neste 10-årsperioden skal brukes slik at det når et nivå på ett års forbruk.

Landsstyret vedtar det årlige vederlagsbudsjettet.

Aktiviteter som finansieres av kollektive vederlagsmidler, er

- Journalistfaglige tiltak/lokalt, regionalt og nasjonalt – herunder arrangementsstøtte og en stilling som bidrar til gode aktiviteter
- Reisestipend – som fordeles direkte til rettighetshaverne
- Konferansestipend – fordeles direkte til rettighetshaverne, knyttes til sentrale og regionale journalistfaglige konferanser
- Institutt for journalistikk – NJs andel
- Arbeidsgiverandelen i Fri-STUP-ordningen
- IJ-kurs for frilansere
- IJ-kurs for arbeidsledige
- Medierettsarbeid
- Opphavsrettsarbeid
- Journalistpriser
- Pressens Hus – NJs andel

Andre kostnader

Utover dette kan landsstyret vedta hvilke utgifter som kan dekkes over vederlagsbudsjettet, i tråd med føringene for vederlagsmidlene.